

V naši tradiciji in kulturi najdemo kar nekaj primerov zdravega in pristnega naravovarstva. Otrokom beremo pravljice, v katerih narava in živali človeku bogato povrnejo, če ne pozabi nanje in jim pomaga v stiski. Kdo ne pozna koroške ljudske o hvaležnem medvedu ali ljudske o beli kačici s kronico in pa legendarno Levstikovo »Kdo je sešil Vidku srajčico«? Veliko simbolike je v teh pripovedkah in zdrave ljudske modrosti ter vrednot. Okoliščine najbolj razkrijejo vrednote ljudi.

Gospodarska situacija po evropskih državah je bolj ali manj nezavidljiva. Velika brezposelnost, veliki dolgovi, obupani ljudje. A kar je za ene slabo, je za druge priložnost. V časih pomanjkanja ljudske volje za ukvarjanje s postranskimi temami, ko je že dovolj skrbi za preživetje, gospodarijo pirati drugačnih interesov. Narava je na udaru. Zakonodajo spreminjajo po tekočem traku in z besedami se dodeljuje pravice ozkim skupinam in posameznikom. To ne velja samo za Slovenijo, tudi iz drugih držav prejemamo podobno srhljiva poročila. Tam se ukinjajo območja Natura, tu se dodajajo nove lovne vrste, spet drugje ustrahujejo nevladne organizacije.

>> Katera orodja varstva so nam sploh še ostala? Evropska unija nam je denimo že »izstavila račune« za sprenevedanja in ignoranco zadnjih 10 let. In namesto da bi bili ponosni, da je Slovenija še živa, kar pomeni da naše ljudstvo še kritično spremlja delo države in uporablja legitimna orodja za opozarjanje na očitne kršitve, smo pri nas obsojeni omalovaževanja države na tujem parketu. In to samo zato, ker želimo, da se dogovori spoštujejo. Pritožbe Evropski komisiji, odprti primeri ipd. so pravzaprav največja pohvala naši civilni družbi in državi, dokaz, da demokracija ni ostala samo na papirju, in dobra referenca v tujini. »Nevladniki« smo krivi za vse, po novem celo za to, da naši državni uradniki ne morejo več delati v prid var-

foto: Peter Legiša

stva narave, ker da nimajo časa, saj se morajo zagovarjati pri Evropski komisiji zaradi naših »trapastih prijav«. Namesto da bi probleme reševali konstruktivno in državotvorno, pa jih potem rešujejo z novimi in novimi manipulacijami. In beseda »stroka« je v krogih teh prevarantov najhujša kurba, ki se prodaja zelo poceni. A kako ne bi bilo drugače? Še pred dobrimi 50 leti so bili črnici marsikje drugorazredni državljani, ženske niso imele pravic in kolonializem je ravno izgubil sapo. Pri varstvu narave gre za podobne stvari – gre za pravice vseh nas, ki pa jih peščica želi zase in ta se pozitivnim družbenim spremembam upira na vse načine. Ko se je francoski predsednik lotil ukinjanja kolonij, so nanj doma izvedli atentat. Za pravice se je vedno treba borovati in žrtve so del poti. Ko je Martin Luter King stal na govorniškem odru, mu je iz ozadja črnska pevka Mahalia Jackson prišepnila: »Povej jim o sanjah.« In nastal je najznamenitejši govor v ZDA, ki je spremenil družbo za vselej.

Spoštovane članice, člani. Pred vami je številka, ki jo namenimo varstvu ptic pred grožnjo, ki je ponovno vzniknila – apetiti Lovske zveze Slovenije in drugih organizacij, ki želijo ubijati ogrožene vrste ptic, so vam bržkone znani. S kakšno demagogijo in »strokovnimi« argumenti te apetite uvajajo, verjetno tudi. Ker strokovno ne vzdržijo, se zatekajo k nizkim udarcem negativnih sodb. Kdo je strokoven in kdo ne, kdo je fanatik in kdo ne, na to si naj odgovori vsak sam. Štejejo samo reference. Hkrati pa poleg strokovne utemeljitve s področja populacijske ekologije in demografije ogroženih populacij zaradi naše družbene pozicije in državljanske odgovornosti opozarjamo tudi na etičnost teh apetitov in obstoječih praks. Sem med drugim sodita vprašanji sprejemljivosti pobijanja ptic na selitvi in pobijanja ptic za zabavo. Zagovarjamo stališče, da takšno pobijanje ni sprejemljivo za sodobnega človeka, in se zavzemamo za pravico ptic selivk do varne selitve brez lova. V preteklosti smo v Sloveniji s sodobno lovsko zakonodajo (tudi po zaslugi napredno mislečih lovcev) že postali eni izmed pionirjev na svetovnem nivoju in čas je, da naredimo korak naprej in ne tri nazaj.

Ali je Videk »trajnostno upravljal z divjadjo«, otroci prav tako z belo kačo, mati pa z medvedom? V čistem pomenu besed brez dvoma, zato je prišel do obleke, revnim so se napolnile kašče in medved je prinesel zahvalno darilo. Kaj pa bi bilo po sprevrženem lovskem leporečju? Se bojim, da bi Videk naokrog hodil nag, kašče bi ostale prazne in v zibelki ne bi bilo hrušk.

Damijan Denac, direktor DOPPS